

Våra nya religioner del 28

Slippa kunskapen

Kängorna knarrade och mustaschen var alltid prydligt ansad. Magister Larsson var sin egen profil och höll stilen i vått och torrt. Hans förmåga att tala var odiskutabel, vilket innebar att han tog med sig sina elever på olika resor inom sitt ämne. Det var som att gå in i grottor och se ”det stora livet.” Det var en resa som han själv hade gjort utifrån sina intressen. Den kunskap som magistern hade fick honom att förstå andra saker och dra sina egna slutsatser.

Kunskap ger mer kunskap och kunskap handlar om tid, tålmod och växande. Men kunskapen är på väg ner i storlek, värde och tilltro. Det tar helt enkelt för lång tid med kunskapsinläring. Ett helt liv vill jag påstå. ”Repetition är kunskapens moder” var en sentens i det antika samhället. Idag stannar vi vid information och betraktar det som kunskap. Enligt den pedagogiska vetenskapen har inlärningsprocessen 21 steg innan kunskapen hos en person är etablerad. Då kan vederbörande förklara med egna ord och dra egna slutsatser utifrån sin nya kunskap. Information däremot stannar vid steg fem och blir något ytligt. Det innebär att signaler som går in i ena örat, stannar en stund, och går sedan ut i det andra. Det handlar om snabba processer som leder till kortvarigt liv. Orden brusar fram, passerar och lämnar inget efter sig. Informationssamhället lever på sina illusioner. En av dem är just detta att ersätta kunskap med information. Värdet är kort, för snart kommer det annan information som ersätter den tidigare. Det behövs inga bevis längre utan det räcker med påståenden i rubrikform. Allt annat tar för lång tid och därför kan vi ”missa” ny information. Kunskap förmedlades förr av en person som garanterade giltigheten. Någon som också var möjlig att ifrågasätta. Det innebar att kunskap och människor med kunskaper betraktades som auktoriteter som vi kunde lita på. Idag finns det inga auktoriteter kvar i utbildningssystemen. Dessa ”tokstollar” är utbytta mot den ”dolde och anonyme bakom ridån” som styr över oss människor och ”ger oss vår mat i rätt tid.” Ingen behöver längre bära på kunskaper eftersom det ”bara är att slå på nätet så får vi vad vi behöver” och det som står där är ”sanningen.” Lika sant som om det står i tidningen.

Vi människor håller på att bli ett offer för oss själva eftersom det är jobbigt med kunskaper. Det förändrar oss och dessa insikter frammanar att vi tar ansvar för vad vi förstår och vilka insikter vi fått. Det blir slut på ”låtsas-spelen.” Vi hör om klimatförändringar men vi låtsas som om de inte finns. ”Det kommer säkert ny information” som förändrar och ny teknik som blir lösningen. Vår unga generation tror att det löser sig bara de går in på nätet. Det kallas för *instrumentell kunskap* och vi sammanblandar sökvägar med själva kunskapskällorna. Jag saknar Magister Larsson som kunde väcka intresset till liv. Så vad är skolans problem? Kanske själva synen på kunskap som auktoritet! Jag tror det.

*Per-Arne Bengtsson, präst i Västanfors Västervåla församling
epost: per-arne.bengtsson@svenskakyrkan.se*